

Regeringens proposition

1987/88:97

om skattefrihet för viss ersättning från Tyska
Demokratiska Republiken

Prop.
1987/88:97

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 4 februari 1988.

På regeringens vägnar

Kjell-Olof Feldt

Bengt K. Å. Johansson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ersättningar som utbetalas med anledning av en överenskommelse med Tyska Demokratiska Republiken (DDR) angående svensk egendom som efter andra världskriget är föremål för statlig förvaltning eller andra tvångsåtgärder i DDR skall undantas från inkomstbeskattning här i riket.

Lag om skattefrihet för viss ersättning från Tyska Demokratiska Republiken

Härigenom föreskrivs följande.

Den 24 oktober 1986 ingicks ett avtal mellan Sverige och Tyska Demokratiska Republiken om reglering av förmögenhetsrättsliga frågor. Ersättning som betalas på grund av avtalet skall vid taxering till statlig eller kommunal inkomstskatt inte utgöra skattepliktig inkomst för mottagaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1988. Den tillämpas dock även på ersättningar som har utbetalats dessförinnan.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 februari 1988

Närvarande: statsrådet Feldt, ordförande, och statsråden Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, S. Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om skattefrihet för viss ersättning från Tyska Demokratiska Republiken

1 Inledning

Sverige och DDR påbörjade i december 1973 förhandlingar om en slutlig reglering av ersättningskrav som från svenska fysiska och juridiska personers sida riktades mot DDR. Kraven avsåg egendom som vid andra världskrigets slut fanns i den del av Tyskland som numera motsvaras av DDR. Ersättningskraven grundades på att egendom - i första hand fastigheter, företag, in-teckningsfordringar och banktillgodohavanden - under åren närmast efter kriget gjordes till föremål för statlig förvaltning eller andra tvångsåtgärder i DDR.

Den preliminära summan av de svenska kraven som framställts till DDR uppgick till ca 168 milj. kr. Härutöver yrkades ränta om ca 200 milj. kr. Den 24 oktober 1986 undertecknades ett avtal mellan Sverige och DDR om reglering av förmögenhetsrättsliga frågor. Enligt överenskommelsen skulle ett nettobelopp om 70 milj. kr. överföras till Sverige. Sedan överenskommelsen godkänts av riksdagen (prop. 1986/87:62, UU 9, rskr. 74) trädde överenskommelsen i kraft den 19 december 1986. I januari 1987 tillsatte regeringen en särskild nämnd, "Fördelningsnämnden för svensk egendom i DDR", med uppgift att upprätta och till regeringen avge förslag till fördelning av medlen till de svenska rättsägarna. Ett sådant förslag lämnades till regeringen den 23 oktober 1987.

Regeringen fastställde den 17 december 1987 fördelningslängden med vissa smärre justeringar. Den slutliga fördelningslängden - som avser 72 670 875 kr., inklusive ränta - omfattar ca 350 fysiska och juridiska personer. Av dem utgörs tolv av svenska aktiebolag.

Jag avser nu att ta upp frågan om beskattningen av ersättningsbeloppen.

Mitt förslag: Ersättning avseende egendom som varit föremål för statlig förvaltning eller andra tvångsåtgärder i DDR skall inte utgöra skattepliktig intäkt för mottagaren här i riket.

Skälen för mitt förslag: Redan enligt gällande rätt torde i det alldeles övervägande antalet fall de aktuella beloppen inte utgöra skattepliktig intäkt för mottagarna. Det kan emellertid inte uteslutas att inkomstbeskattning enligt gällande rätt i vissa fall skall ske. I det enskilda fallet torde beskattningsfrågan emellertid inte kunna avgöras utan betydande utredningsinsatser av såväl de skattskyldiga som skattemyndigheterna. I många fall torde det vara förenat med stora svårigheter att få fram relevanta uppgifter för att avgöra huruvida beskattning skall ske eller ej.

Vad nu sagts i förening med att ersättningsbeloppen avser egendom som gått förlorad för omkring 40 år sedan och att beloppen inte kompenserar de verkliga förlusterna talar enligt min uppfattning för att de aktuella beloppen inte bör göras till föremål för inkomstbeskattning. Skattefriheten bör regleras i en särskild lag.

3 Ikraftträdande

Medlen har betalats ut omkring årsskiftet 1987/88. Frågan om beskattning torde därför aktualiseras redan vid 1988 års taxering. De nya bestämmelserna bör därför göras tillämpliga så snart som möjligt. Det finns inget hinder mot att låta skattefriheten avse utbetalningar som skett före ikraftträdandet.

4 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

lag om skattefrihet för viss ersättning från Tyska Demokratiska Republiken.

5 Lagrådets hörande

Lagrådets hörande skulle sakna betydelse på grund av frågans beskaffenhet. Med hänsyn härtill bör lagrådets yttrande inte inhämtas över förslaget.

6 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslaget.

7 Beslut

Prop. 1987/88:97

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som fördraganden har lagt fram.

